

Verkiezingsdoeboek 2023

Toegankelijke tekstversie

Wie ben jij?

Opdracht 1: Vul onderstaande vragen in.

- Mijn naam is: []
- Leeftijd: [jaar]
- School: []
- Groep: []
- Als ik de baas was van Nederland, zou ik []
- Wat zou jij willen veranderen in Nederland? Dan zou ik []

Het allerbelangrijkste vind ik...

Opdracht 2: Hieronder staan 36 onderwerpen. Zet een kruisje voor maximaal 3 onderwerpen die jij écht belangrijk vindt.

☐ Goed zorgen voor ouderen	☐ Nederlandse traditie
☐ Kerk	☐ Elkaar helpen
☐ Meer gelijkheid	☐ Genoeg huizen
☐ Trots	☐ De Bijbel
☐ Vrijheid	☐ Democratie
☐ Gezondheid	☐ Respect hebben voor elkaar
☐ Kunst en cultuur	☐ Natuur
☐ Mijn geloof	☐ Voor elkaar zorgen
☐ Werk	☐ Vrijheid van meningsuiting
☐ Politie	☐ Moskee
☐ Mijn familie	☐ Zorg voor de schepping
☐ Naar school kunnen	☐ Grenzen dicht
☐ Veiligheid	☐ Klimaat
☐ Op vakantie naar het buitenland kunnen	☐ Europa
☐ Geen racisme	☐ Eerlijk delen
☐ Dieren	☐ Sport
☐ Strengere regels	☐ Sterk leger
☐ Geld verdienen	☐ Meebeslissen

Het volk is de baas!

Nederland is een **democratie**. De inwoners van ons land zijn de baas. Maar het is lastig om met z'n allen beslissingen te nemen. Daarom kiezen we 150 mensen die dat voor ons doen. Die mensen zitten in de **Tweede Kamer**. We noemen die mensen Kamerleden. Ze horen bij verschillende partijen, met verschillende meningen over wat goed is voor ons land. De Tweede Kamer noemen we ook wel **volksvertegenwoordiging**.

Iedereen heeft zijn eigen plek in de Tweede Kamer.

- Kamerleden
De Kamerleden zitten bij hun eigen partij, op een eigen stoel. Die stoel noemen we een 'zetel'.
- Fractievoorzitters
Op de voorste rij zitten de fractievoorzitters van de grote partijen. Zo zijn ze goed in beeld.
- Kamervoorzitter
De voorzitter van de Tweede Kamer zit schuin tegenover tegenover alle Kamerleden. De voorzitter moet ervoor zorgen dat niemand voor zijn beurt praat tijdens de vergadering.
- Vak K
Als de ministers op bezoek komen in de Tweede Kamer, zitten ze in een apart vak, tegenover alle Kamerleden. Die hoek noemen we 'Vak K'. Vanuit deze plek kunnen zij de Tweede Kamerleden goed aankijken als ze vragen krijgen.

Wat doet de Tweede Kamer?

De ministers bedenken plannen voor het land. Zo'n plan noemen we een wetsvoorstel. Maar de ministers mogen de plannen niet zomaar gaan uitvoeren! Meer dan de helft van de aanwezige Kamerleden moet voor het wetsvoorstel zijn, anders gaat het plan niet door.

Hun wil is wet

Voordat een minister een plan mag uitvoeren, gaat de Tweede Kamer erover praten. De Tweede Kamer kan het wetsvoorstel dan bijvoorbeeld een beetje aanpassen. Daarna gaan ze stemmen of ze het een goed plan vinden.

Regering controleren

De mensen in de Tweede Kamer controleren of de regering het land goed bestuurt. Daarom vergaderen ze vaak. En ze stellen lastige vragen aan de ministers. Zijn de problemen in ons land echt opgelost door de nieuwe wet? Doet de minister goed zijn best? Als de Tweede Kamer vindt dat de minister fouten maakt, kunnen ze de minister een waarschuwing geven. In het ergste geval wordt de minister ontslagen!

Spreek jij 'Tweede Kamer-ees'?

Opdracht 3: In een vergadering van de Tweede Kamer gebruiken ze veel moeilijke woorden. Hieronder staan een paar voorbeelden. Weet jij wat ze betekenen? Je kunt kiezen uit de volgende betekenissen:

Je krijgt zes woorden en zes betekenissen.

Welk woord betekent wat?

1. Zoek de goede betekenis.
2. Kijk naar de letter die ervoor staat.
3. Schrijf alleen die letter voor het woord.

Betekenenissen:

- A. Iemand onderbreken
- P. Takenpakket van minister
- T. Discussie
- J. Pauzeren
- R. Ontslag nemen
- I. Opdracht aan minister

Moeilijke woorden:

[] Portefeuille

- ☐ Interrumperen
- ☐ Aftreden
- ☐ Debat
- ☐ Motie
- ☐ De vergadering schorsen

4. Welk woord lees je van boven naar beneden? ☐

Leve de democratie!

Opdracht 4: In de tekst hieronder ontbreken een paar woorden. Vul de goede woorden in op de lege plekken.

Je kunt kiezen uit deze woorden:

100 – Leven – Geld – Slaan – Zakken – Chips – Democratie – Mening – Rijden – Dictatuur – Ballenbak – Kussengevechten op straat – 18 – 12 – Gevangenis – 150 – Tweede Kamer – Koffie – Politiek – Finale – Tweede Kamerverkiezing – Alcohol – Gekke tijd – 10

Dit is de tekst:

Op 22 november 2023 is de ☐. Alle Nederlanders van ☐ jaar en ouder mogen dan kiezen wie er in de ☐ komen. Er is plaats voor ☐ Kamerleden. We noemen hen ook wel volksvertegenwoordigers. Zij mogen namens het Nederlandse volk beslissingen nemen voor het land. Bijvoorbeeld: vanaf welke leeftijd je ☐ mag drinken, hoe hard je mag ☐, hoeveel ☐ de gemeente krijgt, en nog veel meer. We leven in Nederland in een ☐. Dat betekent dat je mag stemmen op wie je wilt. En als je het niet eens bent met wat de Tweede Kamer beslist, mag je dat laten horen! Je kunt demonstreren, handtekeningen verzamelen, een referendum aanvragen, of op sociale media je ☐ geven. En als je écht invloed wilt hebben, kun je ook zelf de ☐ in gaan.

Rebus

Opdracht 5: los de rebus op!

Welke zin staat hier?

- (kin) – k
- (deur) – ur
- (mond) m = gr
- (west) – s
- (staf) f = at
- (dak) k = t
- (melken) – m, - n
- (Nederland) + er
- (pan) p = v
- (giraf) – gir
- (nacht) – n
- (uien) u = t
- (paard) p = j, - d
- (vlag) vl = m
- (zwemmen) zw = st
- (oor) + v
- (den) – n
- (tweet) t = de
- (hamer) h = k
- (verf) – f
- (kies) – s
- (ring) r = z

Schrijf hier de hele zin op: []

Woordzoeker

Je krijgt 6 zinnen waarin een woord ontbreekt. Vul bij elke zin het goede woord in. Schrijf daarna van dat woord één letter op.

Je kunt kiezen uit deze 7 woorden:

- Stem
- Zing
- Vier
- Partijen
- Stembus
- Koning
- Kabinet

Dit zijn de zinnen:

1. Om de [] jaar zijn er verkiezingen voor de Tweede Kamer.
De 1e letter is []
2. Soms moeten de kiezers eerder naar de [].
De 3e letter is []
3. Als de politieke [] in de regering niet langer met elkaar willen samenwerken bijvoorbeeld.
De 3^e letter is []
4. Dan 'valt' van het []. Dat is deze zomer gebeurd.
De 1^e letter is []
5. De minister-president biedt zijn ontslag dan aan de [] aan.
De 4^e letter is []
6. Er komen dan nieuwe verkiezingen, waarbij iedereen zijn [] mag uitbrengen.
De 3^e letter is []
7. Welk woord blijft over? []

Welk woord vormen de losse letters samen met het overblijvende woord?

Wat willen de politieke partijen?

De politieke partijen hebben allemaal hun eigen plannen voor Nederland. Maar weet jij welke partijleider bij welke partij hoort? Als je de letter die voor de partijleider staat bij de goede partij invult, verschijnt er (van boven naar beneden) een zin.

Partijleiders

1. Dilan Yesilgöz (!)
2. Rob Jetten (E)
3. Frans Timmermans (E)
4. Geert Wilders (R)
5. Henri Bontenbal (T)
6. Lilian Marijnissen (N)
7. Thierry Baudet (T)
8. Esther Ouwehand (O)
9. Mirjam Bikker (J)
10. Laurens Dassen (!)
11. Joost Eerdmans (M)
12. Chris Stoffer (E)
13. Stephan van Baarle (S)
14. Gerard van Hooft (L)
15. Caroline van der Plas (A)
16. Edson Olf (A)
17. Pieter Omtzigt (H)

Partijen

50PLUS

50PLUS komt op voor ouderen. De partij wil dat mensen vanaf 65 jaar met pensioen kunnen en dat de pensioenen omhoog gaan. Ouderen moeten betere en goedkopere zorg krijgen en zich op straat veiliger kunnen voelen.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

Bij1

Bij1 bestrijdt discriminatie. Ze willen racisme harder bestraffen en schade harder bestraffen en schade door het Slavernijverleden terugbetalen. Mensen hoeven van Bij1 minder uren per week te werken en het minimumloon moet omhoog. Bij1 wil dat openbaar vervoer en zorg gratis worden en dat alle vluchtelingen welkom zijn.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

BBB (Boer Burger Beweging)

De BBB wil dat de overheid haar best doet om het vertrouwen van de burgers terug te winnen. Politici moeten meer aandacht hebben voor het platteland. Boerenbedrijven moeten behouden blijven en de stikstofregels moeten minder streng worden. De BBB wil minder asielzoekers en meer woningen.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

CDA (Christen-Democratisch Appel)

Het CDA vindt respect voor normen en waarden belangrijk en wil meer aandacht voor gezinnen en voor provincies buiten de Randstad. De overheid moet niet alles regelen. Ze kan veel meer overlaten aan burgers en maatschappelijke organisaties.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

ChristenUnie

De ChristenUnie is een christelijke partij. Ze wil armoede bestrijden, bijvoorbeeld door een hoger minimumloon. En minder vlieguren, schone energie en betere zorg voor jongeren. De ChristenUnie wil dat mensen tijd krijgen om voor elkaar te kunnen zorgen.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

D66

D66 vindt klimaat, onderwijs en de Europese Unie belangrijk. Nederland moet over 16 jaar klimaatneutraal zijn. D66 wil ook dat mensen meer eigen keuzes kunnen maken, bijvoorbeeld over het eind van hun leven.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

DENK

DENK vindt gelijkwaardigheid belangrijk. Discriminatie moet hard worden aangepakt, vooral de discriminatie van moslims. DENK is tegen regenboogvlaggen. Autorijden moet goedkoper worden en de prijs van vlees mag niet stijgen.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

Forum voor Democratie

Forum voor Democratie wil minder migranten en weg uit de Europese Unie. Maatregelen tegen klimaatverandering vindt de partij onnodig. Kolencentrales en de gaskraan in Groningen moeten weer open. De partij vindt dat niet Oekraïne, maar vooral Rusland slachtoffer is van de oorlog.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

GroenLinks/PvdA

GroenLinks/PvdA wil zich inzetten voor het klimaat en voor gelijkheid. Het minimumloon moet omhoog en over 16 jaar moet Nederland klimaatneutraal zijn. De partij wil meer samenwerking in de Europese Unie. De overheid moet burgers meer vertrouwen.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

JA21

JA21 wil dat de overheid en de Europese Unie zich minder bemoeien met Nederlanders. De partij wil geen asielzoekers meer opvangen. Er moet minder geld naar de klimaatplannen. JA21 wil kerncentrales bouwen, meer politie en minder belasting.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

NSC (Nieuw Sociaal Contract)

Nieuw Sociaal Contract wil het bestuur in Nederland verbeteren en het lage vertrouwen in de politiek, bijvoorbeeld door het toeslagenschandaal, herstellen. De partij wil een zekerder bestaan voor burgers: rechten moeten beter beschermd worden, werken moet meer lonen en basisvoorzieningen moeten altijd beschikbaar zijn.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

Partij voor de Dieren

De Partij voor de Dieren wil dat we beter omgaan met dieren, natuur en klimaat. Nederland moet over 6 jaar klimaatneutraal zijn. De partij wil meer natuurgebieden en een verbod op wegwerpplastic. En grote vervuilers moeten meer betalen.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

PVV (Partij voor de Vrijheid)

De PVV wil dat er geen asielzoekers meer naar Nederland komen. Ook willen zij geen islamitische scholen, korans en moskeeën. Er moet meer geld naar de politie en de zorg, en minder naar de klimaat- en stikstofplannen.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

SGP (Staatkundig Gereformeerde Partij)

De SGP gaat uit van het christelijke geloof. De ideeën van deze partij komen uit de Bijbel. De partij is tegen abortus en euthanasie. De SGP vindt veiligheid, het gezin en het platteland belangrijk.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

SP (Socialistische Partij)

De SP wil minder ongelijkheid in Nederland. Huren moeten omlaag, het minimumloon hoger en grote bedrijven en miljonairs moeten meer belasting betalen. De SP wil de pensioenleeftijd naar 65 jaar, goedkoper openbaar vervoer en meer inspraak voor burgers.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

VVD (Volkspartij voor Vrede en Veiligheid)

De VVD vindt vrijheid en veiligheid belangrijk. De overheid moet zich weinig met de economie bemoeien, maar wel bedrijven steunen. De partij wil dat er minder migranten naar Nederland komen. En Nederland veiliger maken door misdaad harder te straffen.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

Volt

Volt vindt samenwerken met andere Europese Unie-landen heel belangrijk. Bijvoorbeeld voor het klimaat en de verdeling van asielzoekers. De partij wil korte vliegreizen verbieden, vervuilende fabrieken sluiten en meer treinen. Volt wil mensen met geldproblemen meer helpen.

- Lijsttrekker: []
- Letter: []

Oplossing

Wat lees je als je alle letters achter elkaar zet?

[]

Ik stem op...

En? Ben je er al uit? Op welke partij zou jij gaan stemmen?

Schrijf hier drie redenen op waarom je op deze partij gaat stemmen:

Reden 1:

Reden 2:

Reden 3:

Typ hieronder de naam van de partij waarop jij zou gaan stemmen.

[]

Print de pagina uit, vouw hem naar binnen zodat niemand kan zien welke partij je hebt opgeschreven. Als je een visuele beperking hebt, mag je hulp vragen van iemand die je vertrouwt.